

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2023/1785 HATÁROZATA

(2023. szeptember 15.)

a Bulgáriában felállítandó együttműködési, valamint az igazságügyi reform, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem területén érvényes külön értékelési kritériumok teljesítése terén elért haladást ellenőrző mechanizmus létrehozásáról szóló 2006/929/EK határozat hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Bolgár Köztársaság és Románia csatlakozási okmányára és különösen annak 37. és 38. cikkére,

mivel:

- (1) A Bulgária és Románia EU-csatlakozási felkészültségének állapotáról szóló, 2006. szeptember 26-i monitoringjelentésében ⁽¹⁾ a Bizottság Bulgária uniós csatlakozása előtt számos problémát azonosított, különösen a bulgáriai igazságügyi rendszer és büntető szervek elszámoltathatóságát és hatékonyságát illetően, ahol további előrelépésre volt szükség a belső piac, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozása érdekében elfogadott intézkedések végrehajtásához és alkalmazásához szükséges kapacitás biztosítása céljából.
- (2) A Bizottság 2006. december 13-án elfogadta a Bulgáriában felállítandó együttműködési, továbbá az igazságügyi reform, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem területén érvényes külön értékelési kritérium teljesítése terén elért haladást ellenőrző mechanizmus létrehozásáról szóló 2006/929/EK határozatot ⁽²⁾. Az említett határozat kimondja, hogy a határozatot hatályon kívül kell helyezni, ha valamennyi értékelési kritérium kielégítően teljesült.
- (3) A 2006/929/EK határozat előírja, hogy Bulgáriának rendszeresen jelentést kell tennie a Bizottság felé az értékelési kritériumok teljesítésében elért haladásról. A Bizottság először 2007 júniusában jelentette az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a Bulgária jelentésével kapcsolatos saját megjegyzéseit és megállapításait, és azóta rendszeresen jelentést tesz. A Bizottság által benyújtott minden jelentés alapos elemzés eredménye, amely a nemzeti hatóságokkal való szoros együttműködésre, valamint a civil társadalom és más érdekelt felek és megfigyelők észrevételeire épül.
- (4) 2017. januári jelentésében ⁽³⁾ a Bizottság átfogó értékelést készített az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus létrehozása óta Bulgária által elért haladásról. Ennek alapján a Bizottság egyértelmű utat határozott meg a mechanizmus lezárása felé, és tizenhét kulcsfontosságú ajánlást fogalmazott meg, amelyek pontosították azokat a követelményeket, amelyeket Bulgáriának teljesítenie kell a 2006/929/EK határozatban rögzített hat értékelési kritériumnak való megfelelés érdekében. Tekintettel az elért haladásra, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az említett ajánlások teljesítése elegendő lenne az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus lezárásához, feltéve, hogy időközben nem következnek be olyan fejlemények, amelyek egyértelműen visszafordítanák a haladást. Az ajánlások jelentős része az eredmények visszafordíthatatlanságának biztosítását szolgáló olyan belső biztosítékok kiépítésére összpontosított, amelyek a mechanizmus nélkül is garantálják a folyamatban lévő reformok folytatását és az elért haladás megszilárdítását.

⁽¹⁾ Monitoringjelentés Bulgária és Románia EU-csatlakozási felkészültségének állapotáról, 2006. szeptember 26., COM(2006) 549.

⁽²⁾ A Bizottság 2006/929/EK határozata (2006. december 13.) a Bulgáriában felállítandó együttműködési, valamint az igazságügyi reform, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem területén érvényes külön értékelési kritériumok teljesítése terén elért haladást ellenőrző mechanizmus létrehozásáról (HL L 354., 2006.12.14., 58. o.).

⁽³⁾ A Bizottság jelentése a Bulgária által az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében elért haladásról, COM(2017) 43 final.

- (5) 2018. novemberi jelentésében⁽⁴⁾ a Bizottság üdvözölte a Bulgáriában az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus gyors lezárása terén elért eredményeket, és megállapította, hogy három értékelési kritérium ideiglenesen lezártnak tekinthető. A Bizottság figyelembe vette különösen a Bulgária által a csatlakozása óta alkotmányos és jogszabályi keretének módosítása terén elért eredményeket, amelyek az igazságszolgáltatási függetlenség biztosítékainak, valamint a bírósági eljárás átláthatóságának és hatékonyságának javítását célozták. Ezenfelül a bolgár alkotmány 2015-ös módosításának köszönhetően megvalósult a Legfelsőbb Bírói Tanács reformja és megerősödött az igazságügyi felügyelőség. Ezek a módosítások már évek óta hatályban vannak.
- (6) A Bizottság 2019. októberi jelentése⁽⁵⁾ megállapította, hogy a Bulgária által az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében elért eredmények elegendőek a Bulgária által az EU-hoz való csatlakozásakor tett kötelezettségvállalások teljesítéséhez, és hogy a 2006/929/EK határozatban rögzített, valamint a 2017. januári jelentés tizenhét ajánlása révén pontosított mind a hat értékelési kritérium kielégítően teljesült. A Bizottság tudomásul vette többek között az általános korrupcióellenes intézményi keret előző két évben végrehajtott átfogó reformját. A Bizottság ezen túlmenően a 2019. októberi jelentés következtetéseiben megjegyezte, hogy a bolgár kormány egy sor egyedi kötelezettségvállalást tett. Ezen egyedi kötelezettségvállalások között szerepelt különösen az, hogy Bulgária a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban a legfőbb ügyész elszámoltathatóságára irányuló eljárásokat vezet be, valamint módosítja az igazságszolgáltatási rendszerről szóló törvényt azon rendelkezéseinek hatályon kívül helyezése érdekében, amelyek előírják a bírák és ügyészek automatikus felfüggesztését abban az esetben, ha nyomozás indul ellenük, valamint kötelezik őket a szakmai szervezetekben való tagság bejelentésére. Bulgária kötelezettséget vállalt továbbá arra, hogy folytatja együttműködését az Európa Tanács szerveivel a korrupció elleni küzdelem terén. A 2019. októberi jelentés ezenfelül nyugtázta Bulgária arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a reformok folyamatos előrehaladásának felügyeletéért felelős koordinációs és együttműködési testület (a továbbiakban: az utólagos nyomon követéssel foglalkozó testület) révén nemzeti szinten internalizálja a nyomon követést.
- (7) A 2019. októberi jelentésben rögzített egyedi kötelezettségvállalások nyomán a bolgár parlament 2020 februárjában elfogadta az igazságszolgáltatási rendszerről szóló törvény fent említett módosításait, így a 2019. októberi jelentés egyetlen fennálló kötelezettségvállalása a legfőbb ügyész elszámoltathatóságára irányuló eljárások bevezetésére vonatkozó egyedi kötelezettségvállalás maradt.
- (8) A Bizottsággal szoros együttműködésben és a Velencei Bizottsággal folytatott konzultációt követően a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében létrehozták a legfőbb ügyész és helyettesei ellen folytatott nyomozásokra vonatkozó keretet⁽⁶⁾. Az Európai Unió Tanácsa 2022. május 4-én jóváhagyta Bulgária javasolt helyreállítási és rezilienciaépítési tervét, amelynek mérföldkövei közé tartozik Bulgária kötelezettségvállalása a büntetőeljárások hatékonyságának biztosítását célzó jogszabály-módosítások hatálybalépésével, valamint a legfőbb ügyész elszámoltathatóságának és büntetőjogi felelősségének javításával kapcsolatban. 2023. május 26-án a bolgár parlament elfogadta a legfőbb ügyész és helyetteseinek elszámoltathatóságára vonatkozó eljárásokat bevezető törvényt. A törvény 2023. június 6-án hatályba lépett, ezzel teljesült a 2019. októberi jelentés szerinti utolsó fennálló egyedi kötelezettségvállalás. Bulgária miniszterelnöke 2023. június 26-i levelében tájékoztatta a Bizottságot az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében a 2019. évi jelentés következtetéseiben felsorolt egyedi kötelezettségvállalások teljesítése érdekében hozott intézkedésekről, valamint a jogállamiság fenntartása érdekében hozott további intézkedésekről.
- (9) Ami Bulgária azon kötelezettségvállalását illeti, hogy továbbra is együttműködik az Európa Tanács szerveivel a korrupció elleni küzdelem terén, meg kell jegyezni, hogy Bulgária helyreállítási és rezilienciaépítési tervével összefüggésben több korrupcióellenes mérföldkőről született megállapodás, amelyhez Bulgáriának együtt kell működnie az Európa Tanács szerveivel.
- (10) Ezért a 2006/929/EK határozatban rögzített, valamint a 2017. januári jelentés tizenhét ajánlása és a 2019. októberi jelentés következtetéseiben felsorolt egyedi kötelezettségvállalások⁽⁷⁾ révén pontosított valamennyi értékelési kritérium kielégítően teljesült.

⁽⁴⁾ A Bizottság jelentése a Bulgária által az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében elért haladásról, COM(2018) 850 final.

⁽⁵⁾ A Bizottság jelentése a Bulgária által az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében elért haladásról, COM(2019) 498 final.

⁽⁶⁾ Lásd a Bulgária helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2022. április 28-i tanácsi végrehajtási határozat (ST 8091 2022 INIT) 222. mérföldkövét. A Bizottság a vonatkozó kifizetési kérelem Bulgária általi benyújtását követően fogja értékelni a Bulgária helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szereplő mérföldkő teljesítését.

⁽⁷⁾ Ez az értékelés nem érinti a Bulgária helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szereplő releváns mérföldkövek és célok teljesítésének értékelését.

- (11) Az Unión belüli jogállamisági helyzet alakulása új kontextusba helyezte a Bizottság Bulgáriával folytatott együttműködését. Az Unión belüli jogállamiság megerősítéséről szóló, 2019. júliusi bizottsági közleménnyel ⁽⁸⁾ és Ursula von der Leyen elnök politikai iránymutatásával elindított éves jogállamisági ciklus hosszú távú keretet biztosít a fenntartható reformokhoz nemcsak Bulgáriával, hanem más tagállamokkal is. E ciklus részeként a Bizottság éves jogállamisági jelentése, amely 2022 óta ajánlásokat is tartalmaz a tagállamok számára, pozitív irányvonalat ösztönöz a jogállamisággal kapcsolatos kérdésekben, elmélyíti a párbeszédet és a közös tudatosságot, valamint megelőzi a kihívások felmerülését vagy elmélyülését. A jelentés lehetővé fogja tenni a Bulgária által elfogadott reformok végrehajtásának nyomon követését. A Bulgária által bevezetett reformok folyamatos végrehajtásának nyomon követését az utólagos nyomon követéssel foglalkozó testület is biztosítani fogja nemzeti szinten.
- (12) A Bizottság az Európai Parlament illetékes bizottságának ismertette 2019. októberi jelentését a Bulgária által az együttműködési és ellenőrzési mechanizmus keretében elért haladásról. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlamenttől érkezett, az Európai Parlament elnökének 2019. december 20-i levelében foglalt észrevételeket.
- (13) A Bizottság 2023. július 5-én tájékoztatta a Tanácsot a szándékáról, miszerint hatályon kívül kívánja helyezni a Bulgáriával kapcsolatos együttműködési és ellenőrzési mechanizmus létrehozására vonatkozó 2006/929/EK határozatot, és véglegesen le kívánja zárni a mechanizmust. Ezt az Európai Parlamenttel is közölte. Július 26-i levelében a Tanács tudomásul vette a Bizottság azon szándékát, hogy hivatalosan lezárja a Bulgáriával és Romániával kapcsolatos együttműködési és ellenőrzési mechanizmust.
- (14) A 2006/929/EK határozatot ezért hatályon kívül kell helyezni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2006/929/EK hatályát veszti.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2023. szeptember 15-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁸⁾ COM(2019) 343.